

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Aleny Adamcovej v právnej veci žalobkyne **B. J.**, bytom K., A. zastúpenej P. C., s.r.o., so sídlom v B., M., proti žalovanému **Úradu verejného zdravotníctva** so sídlom v Bratislave, Trnavská cesta č. 52, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 03.12.2010 č. OLP/7309/2010, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/29/2011-39 zo dňa 21.09.2011, jednomyseľne

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/29/2011-39 zo dňa 21.09.2011 **m e n í** tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. a/, c/ O.s.p. rozhodnutie žalovaného č. OLP/7309/2010 zo dňa 03.12.2010 **z r u š u j e** a **v r a c i a** vec žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný **je povinný** zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania **537,28 €**, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet právneho zástupcu žalobcu P. C., s.r.o., so sídlom M., B.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu žalobkyne o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 03.12.2010 č. OLP/7309/2010, ktorým žalovaný podľa § 59 ods. 2 zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní potvrdil rozhodnutie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Košice zo dňa 30.07.2010 č. 2010/02503-04-2/pr.-755/ODP, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku podľa § 56 ods. 1 písm. k) zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého sa dopustila dňa 18.09.2009 tým, „že ako zákonný zástupca dieťaťa **A. J.**, bytom **A., K.** nezabezpečila plnenie povinnosti ustanovenej v § 51 ods. 1 písm. d) zák. č. 355/2007 Z.z. *podrobiť sa povinnému očkovaniu*“, za čo jej podľa § 56 ods. 3 cit. zákona a § 11 ods. 1 písm. b) zák. č. 372/1990 Zb. bola uložená pokuta vo výške 100 eur. Zároveň jej

podľa § 79 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. a § 1 písm. a) vyhl. č. 411/2006 Z.z. bola uložená povinnosť zaplatiť trovy konania o priestupku v sume 16 eur.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že z dôkazov vykonaných v správnom konaní nepochybne vyplýva, že žalobkyňa tým, že nezabezpečila ako zákonná zástupkyňa maloletej A. J. splnenie povinnosti podrobiť dieťa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam povinnému očkovaniu proti osýpkam, mumpsu a rubeole, spáchala priestupok na úseku verejného zdravotníctva podľa § 56 ods. 1 písm. k) zák. č. 355/2007 Z.z. Výška pokuty, ktorá bola žalobkyni za uvedený priestupok uložená zodpovedá cit. ust. § 56 ods. 2 cit. zákona a táto žalobkyňou ani spochybňovaná nebola.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa v zastúpení advokátskou kanceláriou včas odvolanie. Navrhovala, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Žalobkyňa považuje za potrebné uviesť dôvody, ktoré ju viedli k odmietnutiu očkovania. Zo strachu o zdravie svojho dieťaťa kvôli nežiaducim účinkom vakcíny, ktorý bol vystupňovaný tým, že nebola predvolaná priamo na očkovanie, nebola dostatočne poučená o nežiaducich účinkoch očkovacej látky a zo strany lekárky nebol dodržaný zákonný postup pri nahlásení očkovania podľa prílohy č. 5 Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z.z., a tak očkovanie svojej dcéry odmietla. Takisto nebol daný informovaný súhlas v zmysle § 11 ods. 8 písm. d) zákona č. 576/2004 Z.z., na čo navrhovateľka upozornila už v žalobe a súd sa jej argumentom odmietol zaoberať. Žalobkyňa svojim konaním chráni zdravie dieťaťa pred nebezpečenstvom hroziacim z aplikácie konkrétnej vakcíny. Jej dieťa je v danej chvíli zdravé a pre nikoho nie je ohrozením, a v dôsledku toho je riziko spojené s odmietnutím očkovania konkrétnou vakcínou oveľa menšie než riziko vyplývajúce z aplikácie vakcíny. Preto jej konanie nemôže byť priestupkom i s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 zák. č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), pričom deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.). Napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. v spojení s § 220 O.s.p. zmenil tak, že podľa § 250j ods. 2 písm. a), c) O.s.p. pre nesprávny právny názor žalovaného o vzniku priestupkovej zodpovednosti rodiča ako zákonného zástupcu dieťaťa pri odmietnutí povinného očkovania dieťaťa, napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 1 písm. k) zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu 18.09.2009 „*priestupku na úseku verejného zdravotníctva sa dopustí ten, kto nezabezpečí ako zástupca dieťaťa plnenie niektorej z povinností podľa § 51 ods. 1 a 2*“ (ďalej zákon č. 355/2007 Z.z.).

Podľa § 51 ods. 1 písm. d) zák. č. 355/2007 Z.z. fyzické osoby sú povinné podrobiť sa v súvislosti s predchádzaním prenosným ochoreniam lekárske vyšetreniam a diagnostickým skúškam, ktoré nie sú spojené s nebezpečenstvom pre zdravie, preventívnemu podávaniu protilátok a iných prípravkov, povinnému očkovaniu, liečeniu prenosných ochorení, izolácii a karanténym opatreniam.

Podľa § 51 ods. 3 zák. č. 355/2007 Z.z. ak ide o maloletého, zodpovedá za plnenie povinností podľa odsekov 1 a 2 zástupca dieťaťa.

Senát po vyhodnotení všetkých okolností prípadu dospel k záveru, že záujem dieťaťa na povinnom očkovaní môže byť objektívny. Odmietnutím povinného očkovania dieťa zo strany rodiča vzniká kolízia objektívneho záujmu dieťaťa a záujmu rodiča vyplývajúceho z jeho presvedčenia. V danom prípade matka dieťaťa okrem medicínskych dôvodov uviedla i náboženské dôvody, pretože vo vakcine Priorix sa používajú humánne diploidné bunky (skratka MRC5. V dôsledku toho nastáva situácia predpokladaná ustanovením § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňa 18.09.2009 *„žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom P. úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).*

Odmietnutie očkovania rodičom ako zákonným zástupcom dieťaťa ako prejav vôle je jednostranným adresovaným právnym úkonom adresovaným lekárovi, ktorý poskytuje všeobecnú ambulatnú starostlivosť o deti dorasť a vykonáva povinné očkovanie podľa § 13 ods. 5 podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 585/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii prenosných ochorení.

Vznik konfliktu medzi záujmom rodiča a záujmom dieťaťa je výlukou zo zákonného zastupovania dieťaťa rodičom, ktorá nastáva ex lege. Z tohto dôvodu objektívny záujem dieťaťa musí byť chránený kolíznym opatrovníkom. V oblasti sankčnej sa táto situácia nepriamo prejaví tým, že rodič nemôže byť postihnutý ako zákonný zástupca za priestupok, pretože zástupcom dieťaťa v tejto oblasti je kolízny opatrovník. V tejto súvislosti je nevyhnutné dať do pozornosti žalovanému i samotnú dikciu ustanovení § 51 ods. 3 a § 56 ods. 1 písm. k) zák. č. 355/2007 Z.z., ktoré hovoria o zástupcovi dieťaťa a nie zákonnom zástupcovi dieťaťa.

Na základe uvedeného mal senát preukázané, že na základe platného právneho stavu v Slovenskej republike je zjavné, že priestupková zodpovednosť rodičovi nevznikla. Z tohto dôvodu senát neprerušil konanie a nečakal na výsledok konania o súlade ustanovenia § 51 ods. 1 písm. d) a splnomocňovacieho ustanovenia § 62 písm. a) zákona č. 355/2007 Z.z. s Ústavou slovenskej republiky, ktoré konanie začalo na Ústavnom súde Slovenskej republiky dňa 23.07.2013 pod zn. RVP16816/2013 návrh Krajského súdu v Nitre. Senát najvyššieho súdu taktiež nepovažoval za prekážku preskúmania napadnutého rozhodnutia skutočnosť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v druhovo rovnakej veci, v konaní 1 Szd/1/2013 uznesením č. k. 1 Szd/1/2013 zo dňa 06.08.2013 prerušil konanie a podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil nasledované prejudiciálne otázky:

1. Má sa vykladať článok 35 Charty základných práv Európskej únie v duchu európskej právnej tradície, že každý nositeľ tohto práva je oprávnený si vybrať, či využije alebo odmietne prístup k preventívnej zdravotnej starostlivosti spolu s možnosťou využívať lekársku starostlivosť bez ohľadu na príkazové podmienky ustanovené vnútroštátnymi zákonmi a postupmi, alebo verejný záujem na zabezpečení vysokej úrovne ochrany zdravia euroobčanov taký výber jednotlivcovi neumožňuje?

2. Má sa vykladať článok 168 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a to najmä jeho odseky 1, 4 písm. c) v tom duchu, že cieľ Únie spočívajúci najmä v prevencii ľudských chorôb a ochorení a tiež v odstraňovaní zdrojov nebezpečenstva pre telesné a duševné zdravie neumožňuje euroobčanovi odmietnuť tzv. povinné očkovanie, lebo sa týmto postojom stáva hrozbou pre verejné zdravie?

3. Prelamuje zodpovednosť rodičov v zmysle čl. 33 Charty základných práv Európskej únie v spojení s článkom 6 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii, ktorý sa týka najmä zjednocovacieho princípu spoločných ústavných tradícií, verejný záujem na ochranu zdravia v prospech rodičovskej starostlivosti o maloleté deti?

Senát dospel k záveru, že tak začaté konanie pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ako aj konanie začaté pred Súdny dvorom Európskej únie, sa týkajú samotného výkonu očkovania, nie ukladania sankcií zodpovedným osobám. Právna otázka samotného výkonu očkovania môže byť významná v administratívnom konaní, v ktorom by sa mal kolízny opatrovník vyjadriť či súhlasí, alebo nesúhlasí s vykonaním očkovania dieťaťa a na základe akých skutočností dospel k takémuto záveru, resp. aké opatrenia navrhuje vykonať. Účastníkom administratívneho konania musí byť aj rodič, ktorý musí mať možnosť konfrontovať odborný názor kolízneho opatrovníka. Vzhľadom na vek mal. A. J. (nar. v r. X.) musí správny orgán dať jej možnosť v ďalšom konaní sa k jej povinnému očkovaniu vyjadriť (čl. 6 ods. 2 druhá veta Dohovoru o ľudských právach a biomedicíne, uverejneného v Zbierke zákonov SR ako oznámenie MZV SR č. 40/2000 Z.z.). Zodpovedať všetky súvisiace právne otázky v tomto konaní nie je možné. Senát však nemá pochybnosti o tom, že v danom prípade priestupková zodpovednosť rodiča za odmietnutie povinného očkovania dieťaťa nevznikla. Je nevyhnutné zdôrazniť, že ukladanie pokút neposkytuje uspokojivé riešenie vzniknutej situácie. Ukladanie pokút nerieši ani otázku záujmu na ochrane verejného zdravia.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 2 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobkyni ako úspešnej účastníčke vznikol nárok na náhradu trov konania. Trovy konania pozostávali z náhrady súdnych poplatkov 66 € (súdny poplatok z podanej žaloby 33 € a súdny poplatok z podaného odvolania 33 €) a z náhrady trov právneho zastúpenia za 3 úkony právnej služby poskytnutej žalobkyni advokátom podľa § 11 ods. 4 vyhl. č. 655/2004 Z.z. (prevzatie a príprava právneho zastúpenia 123,50 €, podanie žaloby 123,50 €, podanie odvolania, režijný paušál 3x 7,41 €). Spolu trovy právneho zastúpenia 392,73+20% DPH = 471,28 €. Spolu trovy konania **537,28 €**. Najvyšší súd z obsahu spisu nemal preukázané zaplatenie súdnych poplatkov žalobkyňou. Vychádzal však z toho, že poplatková povinnosť v danom prípade vznikla už podaním žaloby a podaním odvolania v zmysle § 5 ods. 1 písm. a) zák. č. 71/1992b. o súdnych poplatkoch, v spojení s položkou 10 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov, účinného v čase začatia konania.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku **nie je** prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 10. októbra 2013

JUDr. Ivan R U M A N A, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Emília Čičková